

De Wanowan

Lankelaar 19, 5737ES Lieshout

Nr 82

april 2016

Hieronder het tweede deel "Prinses Irene Brigade" van kol.b.d. A. Herbrink
NEDERLANDSE MILITAIREN IN FRANKRIJK
van 05-08-1944 tot 28-08-1944

Vaak wordt verondersteld dat de Nederlandse Brigade "Prinses Irene" al werd ingezet gedurende de eerste week van de invasie, die aanving op 6 juni 1944. Dit is een foutieve veronderstelling. Gedurende de eerste weken van de vorming van het bruggenhoofd zijn uitsluitend troepen ingezet uit Engels sprekende landen, dus Amerikanen, Canadezen en Engelsen. De reden daarvoor was om te voorkomen dat vanwege onvoldoende kennis van de Engelse taal, opdrachten niet goed werden begrepen of verkeerd werden vertaald en dat daardoor ongewilde activiteiten zouden worden uitgevoerd.

Voor de Nederlandse troepen, de brigade "Prinses Irene" dus, was 5 augustus de datum waarop verzameld moest worden in het gebied Leightonstone, aan de rand van Zuid-London, op een transportschip in de rivier de Thames. Vandaar voerden wij op die datum door de Thames naar de Noordzee en vervolgens door het Kanaal naar de kust van Normandië, alwaar wij in de namiddag van 6 augustus aankwamen. De vaart door het Kanaal moest zonder enige verlichting plaatsvinden, want de Franse kust was zeer nabij en wij mochten niet gezien of ontdekt worden door de aldaar aanwezige Duitse troepen. Wij kwamen zonder problemen bij de landingsplaats bij Arromanches. Wij moesten echter nog enige tijd op onze schepen blijven, want er was een Duitse tegenaanval bezig en de autoriteiten wilden geen troepen in het bruggenhoofd, die nog geen opstelling hadden in de frontlijn. Het werd 8 augustus voordat wij aan wal konden komen en ons naar een verzamelopstelling konden begeven, wachtend op toewijzing van het over te nemen frontgedeelte.

Op 9 augustus kreeg ik opdracht om contact op te nemen met de commandant van het over te nemen frontgedeelte, het geheel te verkennen, niet alleen de in te nemen opstellingen, maar ook waar de vijand zich bevond en wat hun aantal aan personeel en bewapening was. Een majoor, die al vanaf D-Day daar ter plaatse was, nam mij mee met twee gewapende soldaten. Al sluipend gingen wij voorwaarts en op ongeveer 50 meter konden wij de Duitse stellingen over een breedte van circa 100 meter overzien. Om zoveel mogelijk details te onderkennen gingen de majoor en ik beurtelings nog een tiental meters voorwaarts. Wij hadden goede dekking en onderkenden veel details voor wat betreft bewapening, maar toen de majoor bij het vooruitgaan met zijn knie op

een stuk dood hout terecht kwam, hoorden de Duitsers het gekraak en losten onmiddellijk een schot, waarbij de majoor in de linkerarm werd geraakt. De twee soldaten en ik brachten onmiddellijk vuur uit op de zichtbare Duitse opstellingen en na een paar vuurstoten, was het stil. Ik gaf de twee soldaten opdracht op alle schoten te antwoorden met vuur en ook als zij personen zagen. Ik ging zelf naar voren om de majoor te helpen. Er kwam gelukkig geen vuur meer en ook werd er geen beweging meer gezien. Achter een dichte struik heb ik de arm van de majoor bekeken en gezien dat het een schampschot was en een beetje bloed. Met de aanwezige verbandmiddelen heb ik de arm verbonden en vervolgens zijn wij terug gegaan naar de twee militairen. En samen de terugtocht, al kruipend, aanvaardt. Ik vond het wel merkwaardig dat de Duitsers zich niet meer hadden laten zien en ook geen vuur meer uitbrachten. Mogelijk dat bij het door ons uitgebrachte vuur de daar aanwezigen al werden uitgeschakeld, doch dit hebben wij niet vast kunnen stellen. In elk geval hadden wij toch de gewenste kennis gekregen van de opstelling van de Duitsers en hun bewapening. Vanwege de verwonding van de majoor besloten wij terug te gaan naar eigen opstelling. Wij wisten in welke lijn de vijand zat, dat er geweren en mortieren waren en dat de ruimte tussen de opstellingen zo ongeveer tien meter was.

Terug bij de opstelling van de majoor werd eerst door een dokter de arm van de majoor bekeken en beter verband aangebracht. Daarna bespraken wij onze bevindingen en vergeleken die met hetgeen de majoor en zijn troepen hadden waargenomen gedurende de laatste vijf dagen door patrouilles en luister/kijkposten. Hun bevindingen waren verder dat, vanwege het gegeven dat de Duitse en eigen opstellingen niet meer dan 50 meter uit elkaar lagen en elke beweging kon worden gezien, heel veel artillerie- en mortiervuur werd uitgebracht. De frontlijn werd door hen aangeduid met de benaming: "*hellfire corner*". Een waarschuwing dus dat zelfs binnen de eigen opstellingen kruip- en sluip beweging noodzakelijk zijn. Daarnaast werd ook nog een waarschuwing gegeven omtrent het voor de opstellingen liggende grasveld, waar een aantal kadavers van paarden en koeien lagen. Zij waren gedood door de bombardementen van de geallieerden in de dagen voor de invasie. Door de warmte hadden de muskieten vrij spel met die kadavers, maar diezelfde beestjes waren ook liefhebbers van jam, die deel uitmaakten van het ontbijt van de troepen. Dus uitkijken bij de maaltijden .

Op 11 augustus nam de 1ste gevechtsgroep de door mij verkende stellingen over. Er volgde daar een periode , waar enkel sprake was van nachtelijke patrouilles en luister- en kijkposten zowel gedurende de nacht als overdag. Uit die activiteiten kon worden geconcludeerd dat de Duitsers aan ons front aan het uitdunnen waren. De brigadecommandant vond daarom wenselijk dat wij zouden trachten voorwaarts te gaan. Wij zouden dan ook bevrijd worden van vijand muskieten.

In de vroege morgen van 16 augustus gingen de drie gevechtsgroepen van de brigade tezelfdertijd voorwaarts, gingen door het muskietenveld en de 1ste gevechtsgroep bezette Varaville. De twee andere gevechtsgroepen bleven op gelijke lijn met de 1ste gevechtsgroep nieuwe opstellingen bezetten.

In deze lijn bleven wij tot 24 augustus, toen opdracht werd gegeven te verplaatsen naar Pont l'Eveque. Onze transportmiddelen waren op dat moment niet beschikbaar voor ons en dat betekende dat de 8 kilometer te voet afgelegd moesten worden. De 1ste gevechtsgroep kreeg daar opdracht om in de vroege morgen van 26 augustus, gezeten op en in pantserwagens van de Belgische Verkenningsafdeling en op tanks van een Engels onderdeel, zo snel mogelijk op te rukken naar de stad Pont Audemer en de stad te bezetten.

De opmars startte op 26 augustus om circa 06.00 uur. Mijn peloton ging voorop en ik zelf zat op de eerste pantserwagen, mijn rechterarm om het kanon om er niet af te vallen. Deze opdracht was gegeven omdat de vanuit het zuiden aanvallende troepen op Pont Audemer geen kans zagen om de Duitse troepen op de heuvelrug, zuid van Pont Audemer, te verdrijven. Wij zouden de aanval op die stad doen vanuit de flank en dat is ook goed gelukt. Aan de rand van de bebouwde kom hebben wij de Belgen dank gezegd voor de rit naar de stad en hen een goede reis terug naar hun brigade toegewenst.

Gedurende onze opmars hoorden wij een paar flinke knallen en vreesden dat de Duitsers de bruggen, die wij zouden moeten veilig stellen, hadden opgeblazen. Gedurende onze opmars naar de bruggen hebben wij in verschillende huizen nog een twaalfstal Duitsers krijgsgevangene gemaakt. De stad werd derhalve op een gemakkelijke wijze door ons bezet, wel waren er 6 gewonden door scherven van granaten, die door de Duitsers werden afgevuurd vanaf de hoge rug ,noord van Pont Audemer.

Nadat wij de Duitsers ook verdreven hadden van de noordelijke heuvelrug, hoorden wij dat Parijs intussen was bevrijd door de Amerikanen op 25 augustus en dat er – volgens geruchten- al geallieerde troepen in Nederland waren. Wij waren hierdoor goed boos op de hogere leiders. Ons was immers toegezegd als eersten mee te mogen gaan bij de bevrijding van Nederland. Dezelfde avond kwam echter door dat het een foute veronderstelling was geweest. De Duitsers hadden iets gehoord of gezien, waardoor zij meenden dat er al geallieerden nabij Breda waren. De dag waarop die veronderstelling leefde is Dolle Dinsdag genaamd. Die Dolle Dinsdag heeft voor ons wel bewerkstelligd dat wij nog dezelfde dag opdracht kregen zo snel mogelijk op te rukken naar de omgeving van Brussel.

Kol. b.d. A. Herbrink

De penningmeester vraagt u om de contributie voor dit jaar (€ 10,- meer mag ook!) over te maken. Het rekening nummer is NL81 INGB 00018516 50 t.n.v. Vereniging Airborne Vrienden

Memorial Day in Margraten wordt dit jaar gehouden op zondag 29 mei. We hebben voor belangstellenden 15 toegangskaarten aangevraagd.

Remember September wordt dit jaar gehouden op vrijdag 16 september. Zoals gebruikelijk worden in de Corridor gemeenten bloemen gelegd. Op 17 september is de herdenking in Eerde. U wordt natuurlijk hierover nader geïnformeerd.

Joop van Ginderen attendeerde ons op het *Veteranen Ontmoetings Centrum "De Treffer"*. Smitsstraat 17, 5611 HM Eindhoven. Het beheer berust bij de Stichting Veteranen Brabant Zuid Oost (SVBZO). De stichting bestaat ongeveer tien jaar. Voor meer bijzonderheden kijk op www.svbzo.nl.

Pathfinders led the way for Operation Neptune

Zoals u ongetwijfeld bekend is was het de Duitse *Wehrmacht* die voor het eerst in de geschiedenis para's (*Fallschirm jäger*) inzette bij gevechtssituaties. Ze werden o.a. ingezet in 1940 bij de aanval op Holland en Kreta. Bij deze acties leden ze zeer grote verliezen. Een en ander is terug te voeren op het feit dat voor luchtlandingstroepen zeer moeilijk was de juiste plaats van de dropzone te vinden. Hitler besloot daarom geen *Fallschirmjägers* meer in te zetten.

De Verenigde Staten en de Geallieerden zagen er wél iets in en richtten snel hun eigen *luchtlandings- en glidereenheden* op. De problemen die ze tegenkwamen bij de eerste droppings door het 509e PIR en de 82e Airborne Divisie brachten hun op het idee op speciaal opgeleide en getrainde paratroopers met uitgekende navigatiesystemen ,die de piloten van de C-47s goede mogelijkheden boden om de dropzones te lokaliseren. Zij werden padvindders (pathfinders) genoemd, de naam werd geleend van de Britten.

De eerdere luchtlandingen in Noord Afrika en Italië waren duur en niet geschikt om ingezet te worden op de "Dag der Dagen" of Operatie Neptune, voorafgaande aan D-Day

De airborne landing in Frankrijk was noodzakelijk, maar met een hoog risico gehalte, om op de stranden van Normandië, Gold, Juno, Utah, Omaha en Sword, een bruggehoofd mogelijk te maken. De taak van de airbornes was de de toegangswegen en bruggen naar de stranden te bewaken en te

voorkomen dat de Duitsers versterkingen konden aanvoeren. Het was een moeilijke taak die moest worden uitgevoerd teneinde de landingen op de stranden succesvol te maken.

De padvindders werden gezien als onderdeel om de para's op de juiste plaats te droppen , snel te verzamelen om hun posities in te nemen.

De padvindders werden speciaal voor dat doel opgeleid en kregen speciale zenders. gevoed door accu's (Eureka baken), en stuurde radiosignalen naar de vliegtuigen, opgevangen door een systeem onder de naam Rebecca. Rebecca leidde het vliegtuig naar de dropzone. Echter het laatste stukje werd vaak gehinderd door luchtafweer en vaak werd dan de vooraf bestemde zone niet met de bedoelde nauwkeurigheid bereikt, zodat vele groepjes paratroopers een eindje verder werden gedropt, ondanks de navigatielichten van de padvindders op de grond.

Wat wellicht niet zo algemeen bekend is dat alle para regimenten hun eigen speciaal opgeleide padvindders had om lichten van de dropzone van hun eigen regiment te ontsteken.

In de eerste Dakota C-47 zaten de padvindders van het 502^e, 501^e en 506^e. Er waren er ook bij van de 82^e Airborne Divisie. (504^e, 505^e, 507^e en 508^e). Totaal werden er die nacht ongeveer 300 padvindders vervoerd, die kort na middernacht werden gedropt. Die werden kort daarna gevolgd door duizenden parachutisten en mannen in gliders.

Ondanks de geweldige inspanningen van de padvindders en de beste apparatuur voor die tijd misten veel C-47 's en gliders hun dropzone ten gevolge van het hevige vuur van het luchtdoel geschut van de vijand.

De para's uitstekend getraind en geïnstrueerd waren goed in staat om "ad hoc" eenheden te vormen en naar hun doelen te gaan om hun missie te uitvoeren. Dit heeft in grote mate bijgedragen aan het succes tot de landingen op de stranden van Normandië, operatie Overlord.

Het is nauwelijks bekend dat padvindders ook een gewaagde dropping maakten om bakens aan te brengen in het omsingeld Bastogne voor de bevoorrading van uit de lucht.

Gedurende de Vietnam oorlog werden veel padvindders ingezet omdat het leger steeds meer helikopters inzette om soldaten naar het strijdtoneel te sturen in plaats van paratroopers. De padvindders pasten zich aan aan de omstandigheden in Vietnam en ze beschikten over betere apparatuur.

Omdat het opperbevel besloten had om niet langer parachutisten in te zetten maakte de "101st Airborne Division's Pathfinder Company" afgelopen jaar de laatste sprong. *Vrij vertaald uit de Screaming Eagle van winter 2014*

Pierre Cuijpers

Nationale Dodenherdenking in Eerde

Het Airborne Comité Eerde nodigt u uit om op woensdag 4 mei a.s. de dodenherdenking in Eerde bij te wonen.

Samen komen op het kerkplein.

Om 19.50 start de stille tocht naar het Airborne monument aan het Zandvliet. Groep 8 van de Petrus en Paulusschool - de adoptieklas - gaat voorop. Zij zullen de Amerikaanse, Engelse en Nederlandse vlag dragen.

De herdenking begint om 20.00 uur met twee minuten stilte. Daarna komen enkele sprekers aan het woord, waarna bloemen worden gelegd. Als u ook bloemen wilt leggen laat het dan even weten , bij voorkeur per e-mail:

airbornecomeerde@home.nl

Na afloop samenkomst in de Sint Antonius molen.

OP DE VALREEP!

Joop van Ginderen meldt ons het volgende:

Goed nieuws: Nationaal Monument Kamp Vught is genomineerd voor de BankGiro Loterij Museumprijs 2016!

Deze publieksprijs gaat dit jaar naar een oorlogs-, verzetmuseum of herinneringscentrum. Nationaal Monument Kamp Vught maakt kans op € 100.000. Daarnaast zijn Nationaal Militair Museum in Soest en Verzetmuseum Amsterdam genomineerd.

Tot en met 26 april kunt u stemmen op het ‘Museum van het jaar’ via www.museumprijs.nl

Ook vragen wij u deze oproep te verspreiden onder uw contacten. Wij laten het hierdoor aan onze leden weten. Mooi als wij voldoende stemmen hebben om de hoofdprijs in de wacht te slepen. Alle stemmen tellen.

De Museumprijs is een initiatief van het Prins Bernhard Cultuurfonds en de BankGiro Loterij, i.s.m. de Museumvereniging. De prijs is bedoeld om musea te belonen die zich weten te onderscheiden en om een breed publiek bij deze musea te betrekken.

Volgens de vakjury is Nationaal Monument Kamp Vught er op uitstekende wijze in geslaagd de dramatiek van dit voormalige SS-concentratiekamp uit de Tweede Wereldoorlog om te zetten in een reële beleving. De verhaallijnen zijn bijzonder goed en overtuigend doorgetrokken naar het heden. Voorbeeldstellend is het museum in de wijze waarop het leven in een SS-concentratiekamp wordt verbeeld: informatief voor verschillende bezoekerscategorieën, sober, doeltreffend en beklemmend.”.

U kunt tot en met 26 april stemmen!

Op dinsdag 3 mei wordt de naam van de winnaar bekend, die zich in 2016 ‘Museum van het jaar’ mag noemen.

Als NM Kamp Vught wint, zal de prijs worden besteed aan de ontwikkeling van de nieuwe, vaste expositie.

Volg de Facebook-pagina NM Kamp Vught om meer nieuws over de nominatie te volgen.

- Stemmen is mogelijk vanaf 18 jaar (ook vanuit het buitenland, éénmaal per mailadres);

- Uw mailadres wordt alleen gebruikt om de naam van de winnaar bekend te maken;
- We maken kans op een culturele reis naar New York voor twee personen.

Stem op Nationaal Monument Kamp Vught (t/m 26 april)

<https://www.museumprijs.nl/>

Vanuit Amerika bereikte ons het bericht dat de voor ons zo bekende **George Koskimaki** is overleden. George is de auteur van verschillende boeken over de 101^e Airborne Divisie, o.a. *The Screaming Eagle*, *Hells Highway* en *The Battered Bastards of Bastogne*. Hij vloog samen met General Maxwell Taylor op 17 september naar Son. Hij was de verbindingsman.

Eveneens kregen we bericht dat **Joseph (Joe) M. Bossi** op 6 februari op 77-jarige leeftijd is overleden. In december was hij nog in Bastogne om daar de festiviteiten mee te maken. Joe was een Vietnam-veteraan. Een heel actieve 101er. Hij is *president of the Association* geweest. Je kwam hem steeds tegen in de Corridor en in Bastogne tijdens herdenkingen.

Anja Dupont heeft uit Amerika bericht gekregen dat **Marla Jo Bennet** op 13 maart in Ritzville is overleden aan een hartaanval. Marla is 64 jaar geworden. Ze was in september 2014 nog hier. Ze maakte deel uit van een groepje van 11 Bennet's die samen met ons Remember September vierden.

Op 28 maart overleed **Irene Bennet-Mann**. De zus van Joe Mann. Zij was verschillende keren in Noord Brabant om de bevrijding te vieren.

Zij was vooral bekend als "de zus van Joe Mann". Ze heeft het monument voor Joe dat aan de brug in Best staat samen met Generaal Wickham onthuld.